

Najwyższa Izba Kontroli zamieściła raport dotyczący cyfryzacji szkół. Sprawdzone przez Izbę szkoły posiadały niezbędne wyposażenie do stosowania technologii informacyjno – komunikacyjnych w nauczaniu. Wszystkie placówki miały pracownie komputerowe i dostęp do Internetu, choć w większości szkół o niskiej przepustowości. Problemem jest niewielkie zainteresowanie przygotowanymi w ramach programu „Cyfrowa szkoła” e-podręcznikami i materiałami znajdującymi się na portalu wiedzy dla nauczycieli „Scholaris”. Izba zwraca także uwagę na nieudostępnienie szkołom narzędzia do prowadzenia e-dzienników. W tej sytuacji placówki są zmuszone korzystać z komercyjnych, odpłatnych rozwiązań.

Na program „Cyfrowa szkoła”, którego celem było przygotowanie i udostępnienie szkołom elektronicznych zasobów edukacyjnych, wydano ponad 60 mln zł: ponad 46 mln zł z budżetu państwa, a blisko 14 mln zł z zasobów samorządu terytorialnego. Programem „Cyfrowa szkoła” objęto 432 szkoły podstawowe. Zgodnie z założeniami - w ramach programu i projektów komplementarnych - szkołom udostępniono platformę edukacyjną „E-podręczniki” z 62 elektronicznymi podręcznikami do kształcenia ogólnego oraz 2,7 tys. innych elektronicznych materiałów edukacyjnych. Ponadto przygotowano 18 audycji oświatowych na portalu edukacyjnym TVP SA. Zmodernizowano również internetowy portal wiedzy dla nauczycieli „Scholaris” udostępniając na nim ok. 25 tys. materiałów edukacyjnych, a także zorganizowano odpowiednie szkolenia dla nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno - komunikacyjnych.

W ocenie NIK program „Cyfrowa szkoła” wraz z działaniami realizowanymi w ramach czterech projektów dofinansowanych z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013 przyniósł założone efekty w postaci przygotowania i udostępnienia szkołom elektronicznych zasobów edukacyjnych. Z drugiej jednak strony Izba zwraca uwagę na krótki okres funkcjonowania programu w szkołach w postaci praktycznych zajęć edukacyjnych z zastosowaniem nowoczesnych technologii - od stycznia do czerwca 2013 r. Nie pozwoliło to na uzyskanie wymiernych rezultatów (np. w postaci poprawy efektów nauczania) w szkołach objętych programem. Dodatkowo po zakończeniu „Cyfrowej szkoły” nie wprowadzono, zakładanego docelowo, programu wieloletniego cyfryzacji szkół.

Skontrolowane przez NIK 30 szkół posiadało niezbędne wyposażenie do stosowania w nauczaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych: przeciętnie na jeden komputer przypadało ośmiu uczniów, a na jedną placówkę średnio cztery tablice interaktywne i dziewięć projektorów multimedialnych. Wszystkie szkoły posiadały pracownie komputerowe wykorzystywane w miarę możliwości i potrzeb do nauczania nie tylko na zajęciach komputerowych i informatyki, ale także przedmiotów nieinformatycznych. W komputery do osobistego użytku wyposażonych było ok. 76 proc. nauczycieli skontrolowanych szkół. **Wszystkie placówki posiadały dostęp do Internetu, w większości jednak o relatywnie niskiej przepustowości (do 30Mb/s). NIK zwraca przy tej okazji uwagę, że w ponad połowie skontrolowanych szkół (16 z 30) nie zapewniono skutecznego oprogramowania chroniącego szkolne komputery przed dostępem do treści w Internecie mogących szkodzić prawidłowemu rozwojowi uczniów.**

Program „Cyfrowa szkoła” przyniósł tylko doraźne efekty w zakresie wyposażenia w niewielkiej liczbie 432 szkół nim objętych, podczas gdy w kraju jest ponad 30 tys. placówek. Wyposażenie informatyczne kontrolowanych 30 szkół opierało się w znacznym stopniu na pracowniach komputerowych pochodzących z centralnych zakupów dokonywanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich w latach 2005-2008 oraz sprzęcie nabywanym w ramach projektów edukacyjnych realizowanych w Regionalnych Programach Operacyjnych.

Kontrolowane przez NIK szkoły stosowały technologie informatyczne podczas edukacji na poziomie nawet wyższym niż zakładano w programie „Cyfrowa szkoła”. W II semestrze roku szkolnego 2015/2016 ponad połowę ogólnej liczby zajęć lekcyjnych z przedmiotów nieinformatycznych w tych szkołach przeprowadzono wykorzystując nowe technologie.

NIK wskazuje jednocześnie na wnioski płynące z ogólnopolskiego badania młodzieży pn. „Nastolatki wobec Internetu 3.0” przeprowadzonego w październiku 2016 r. przez państwowy instytut badawczy NASK na uczniach gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Wynika z niego, że **wykorzystanie Internetu w szkole jest mało aktywizujące uczniów, bowiem w czasie lekcji szkolnych nauczyciele używają go głównie do projekcji filmów (blisko 85 proc. odpowiedzi) i pokazywania prezentacji (81 proc. odpowiedzi), w mniejszym zakresie do korzystania z programów edukacyjnych (blisko 58 proc. odpowiedzi). Z badania wynika także, że nauczyciele mało aktywnie zachęcają uczniów do korzystania z Internetu przy odrabianiu prac domowych, bowiem tylko 14 proc. badanych zdecydowanie potwierdza taki stan, natomiast aż 29 proc. zdecydowanie temu zaprzecza.**

Ogólnopolskie badanie pokazuje także, że **przygotowanie dzieci i młodzieży do korzystania z technologii informacyjno - komunikacyjnych następuje na zasadzie samoedukacji i odbywa się głównie w domu, przy wsparciu starszego rodzeństwa (blisko 24 proc. odpowiedzi) i rodziców (22 proc. odpowiedzi), a tylko w niewielkim stopniu w szkole (9,7 proc. odpowiedzi).**

NIK podkreśla, że **nauczyciele korzystając z elektronicznych materiałów dydaktycznych sięgają głównie po te powszechnie dostępne w Internecie i własne. W niewielkim stopniu wykorzystują natomiast materiały przygotowane w ramach programu „Cyfrowa szkoła” zasoby dostępne na platformie edukacyjnej „E-podręczniki” i portalu „Scholaris”.**

NIK wskazuje, że **na portalu „Scholaris” nie udostępniono opracowywanego w ramach projektu narzędzia do prowadzenia elektronicznych dzienników szkolnych. NIK uznała takie postępowanie za niegospodarne.** Izba zwraca także uwagę, że elektroniczne dzienniki są bardzo przydatne. Dobrowolne dzienniki elektroniczne wdrożyło już ponad 63 proc. kontrolowanych szkół. Korzystają one z odpłatnych usług dostawców komercyjnych. W tej sytuacji koszt obsługi e-dziennika w miastach wojewódzkich w latach 2013 - 2016 to ogółem ok. 4,6mln zł, a na jedną szkołę/zespół szkół, co daje przeciętnie ok. 2 tys. zł rocznie. Izba wskazuje, że należałoby rozważyć zastąpienie komercyjnych dzienników gotowym państwowym rozwiązaniem.

Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje **do Ministra Edukacji Narodowej o:**

- **monitorowanie skuteczności i efektywności cyfryzacji szkół realizowanej w ramach programów dofinansowywanych ze środków europejskich;**
- **udostępnienie do wykorzystania szkołom narzędzia do prowadzenia elektronicznego dziennika przygotowanego w projekcie „Scholaris - portal wiedzy dla nauczycieli”;**
- **rozważenie możliwości przeprowadzenia ewaluacji portalu „Scholaris” w celu oceny jego skuteczności jako narzędzia wspomagającego pracę szkół i nauczycieli.**

Do Ministra Rozwoju i Finansów o zapewnienie w systemie realizacji programów operacyjnych możliwości kwalifikowania do współfinansowania ze środków europejskich wydatków na dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w ramach projektów, należne (odpowiednio do czasu zatrudnienia) za ostatni rok ich realizacji.

„Cyfrowa szkoła” oceniona przez NIK

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: czwartek, 07, grudzień 2017 11:34

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odsłony: 2075

Z raportem można zapoznać się [tutaj](#).